

Жыйылыу

Бу кюнледе Нальчикде саулуь сакълауда цифралы экспертлени бла алчыланы тёртюнюю битеуроссей «ЕЦП. Форум-Нальчик 2026» деген жыйылыулары бардырылады. Аны юсюнден КъМР-ни Башчысы Казбек Коков МАХ-да каналда билдиргенди.

Битеуроссей форумгъа келгенлеге алгышлау сёз айтханма. Бу магъаналы жыйылыуны Россей Федерацияны Саулуь сакълау министрствосу бла «РТ медицина информация системала» компания биригип бардырадыла. Тюбешиуну республиканы правительствосу бла Саулуь сакълау министрствосу къурагъандыла.

Къабарты-Малкъаргъа саулуь-сакълауда ишлеген Россейни 70 регионундан аслам жерден келечиле келгендиле.

Жыйылыуны бардыргъанланы санында РФ-ни саулуь сакълау министрине орунбасары Вадим Ваньков, РФ-ни Саулуь сакълау министрствосуну Ара илму-тintiу институтуну къурау эм информатизация жаны бла жалгъан акъылы айнтыу арасыны оюучусу Вадим Шулькин, Москваны саулуь сакълау депар-

Саулуь сакълауда цифралы амалланы хайырлануьну сюзерикдиле

таментини Илму практикалы эм клиникалы арасыны диагностика эмда телемедицина технологияланы илму жаны бла айнытуу таматасыны орунбасары Антон Владимировский эм медицинада цифралы тинтиу ишлени бардыр-

кёргюзторюкдюле. Ол амалла саулуь сакълау учреждениялада ишни шёндюлюю амалланы хайырланып къурагъа эм саусузлагъа медицина болушлукъну тынгылы этерге онг берликти. Белгилерчады, Къабарты-Малкъар башда

гъан алчы араланы келечилери келгендиле. Форум тёртюнюю кере бардырылады, алгъын ол Махачкъала, Салехард эм Пермь шахарлада ётдюрюлгенди. Энди уа Нальчик эки кюнню ичинде Россей Федерацияда саулуь сакълауда цифралы амалланы сингдируу жаны бла сёлешуелени бардыруу ара болады.

Мында чынтыты профессионалла, жалаанда бир бирлерине оюмларын айтып къоймай, саулуь сакълауда цифралы технологияланы кийириу бла байламлы алчы сынауларын да

сагъынылгъан амалланы сингдируу жаны бла алчыланы санында эм бизни специалистлери-бизни кеслерини тийишли башламчылыкълары да болгъанын. Аланы да форумгъа къатышханлагъа кёргюзтор затлары барды.

Саулуь сакълауда цифралы экспертлени бла алчыланы битеуроссей форумларына къатышханлагъа къыйматлы ишлерге, профессионал жаны бла жетишилме тежегеним эм Къабарты-Малкъаргъа хош келигиз дегенме, деп айтылады билдириуде.

Кенгеш

КъМР-ни Башчысы Казбек Коков видеосвязь амал бла промышленный продукцияны законсуз жюрютюлююне къажау правительстволу комиссияны ишине къатышханды. Аны РФ-ни Правительствосуну Председателини биринчи орунбасары Денис Мантуров видеоконференция амал бла бардыргъанды, деп билдириледи

Мадар

Новопаавловск–Прохладный–Моздок жолну узунлугу 7,6 километр болгъан кесегинде тынгылы жангыртуу ишле андан ары бардырыладыла.

Бу объект РФ-ни мурдорлу жолларыны санындады, кеси да Къабарты-Малкъар Республиканы бла Ставрополь крайны араларында транспорт байламлыкъланы жалчытады, деп билдиргендиле Къабарты-Малкъарны Транспорт эмда жол миюлк министерствосундан.

Шёндю специалистле жолну ол кесегинде кёп тюрлю ишле бла кюрешедиле: бордюор ташланы орнатадыла, жанла-

рын жарашдырадыла, жауун сууланы бир жанына кетерген амалланы да къурайдыла.

Дагъыда аны бир жеринде 225 метр узунлугу болгъан кёпюр барды да, ол да жангыр-

тылады. Специалистле анда тынгылы бетондан чыпынла ишлей турадыла, эски буруулары да кетергендиле. Кысыха айтханда, кёпюрню хар несин тынгылы къуарыкъдыла. Аны себепли анга ремонт этиледи деген угъай, ол толусунлай жангыдан ишленеди дерге тийишлиди.

Жолда эмда кёпюрде бар ишле «Жашаугъа инфраструктура» миллет проектни чеклеринде бардырыладыла. Министрстводан билдиргенлерича, ала быыйл кюзню ахырында хайырлануьгъа берилирге керекдиле.

Миллет проектлени хайыры баямды

«Жашаугъа инфраструктура» миллет проектни хайырындан Къабарты-Малкъарда кёп зат этиледи. Жолланы жангыртуу ишлени бир кесегиде ары киредиле. Аланы кыйда кыйсыларын бардырырдан алгъа адамланы айтханларына эмда оюмларына эс бурулады.

Тийишли объектледен бири Терк районда Хамидие элде жолну жангыртууду. Ишле аны беш километр узунлугунда бардырыладыла. Специалистле аны мурдорун кючлендиргендиле, жангы асфальт жайгъандыла, чыракъла орнатхандыла эмда тротуарланы да жарашдыргъандыла.

Къоркъуусузлукъгъа да эс бурулгъанды: жолну узунлугунда белгиле эмда буруула орнатылгъандыла, башха инфраструктура да жарашдырылгъанды.

Адамла айта кетип, дагъыда, Малка-Ингушли жолну Кичибалыкъны ичинде Чкалов атлы орам бла чекленнген кесеге жангыртылгъанды. Специалистле аны юсюнде жауун суула жыйылмазча этгендиле, тротуарланы жарашдыргъандыла, жолну бирси жанына ётерча ысла салгъандыла. Сора жамауат улоула тохтауу жерлени тынгылы этип, элни орта школуну аллын да тап халгъа келтиргендиле.

- Жолланы жангыртуу программаланы адамланы оюмларына кыулак салып хазырлагъан төре бар кыйынны керти да изленнген объектлеге салыргъа онг

береди, жюрююню тап этеди, къоркъуусузлукъну кючлендиреди, - дегенди КъМР-ни «Управдор» кырал казна учреждениясыны башчысыны орунбасары Назир Масеев.

Эл миюлк

Мирзеуген иги кесек сатылгъангы

Шимал-Кавказны статистика управлениясындан билдиргенлерича, быыйл Къабарты-Малкъарны эл миюлкери мирзеуген бла къудору битимледен 169,1 минг тонна чакълы сатхандыла. Алай бла биюнюлюкде да мирзеуген 13,6 минг тонна кыстырыкъ этилгенди, ол да 1,8 кереге асламды.

Продукцияны иги кесегине неда 67,5 минг тонна будайгъа жетеди, ол былтырдан 1,5 кереге кёйдю. Нартохден 52,5 минг тонна сатылгъанды неда 8,4 процентге кёп. Анга кёре жылыны ахырына будайдан - 11,9, нартохден 0,2 минг тонна кыстырыкъ этилгенди. Мында да 2,1 кереге ёсюм эсленеди.

Аны бла бирге жаулу битимледен 8,5 минг тонна сатылгъанды, ол былтыр бу замандан эки кереге азды. Ол санда алыучулагъа чёплеуден 3,1 минг тона жиберилгенди, болсада былтыр аны ёлчеме 8 минг тоннагъа жетгенди.

Тахта кёетгелден да 36,1 минг тонна ашырылгъанды неда 24,6 процентге кёп. Картофдан 0,08 минг тонна сатылгъанды, ол 32,7 процентге азайгъанды.

МАГОМЕТЛАНЫ
Сулейман.

Къарау

Хорламны паркы жангыртылады

Арт кезиуледе республикада тапландырыу ишле кёп жерледе бардырыладыла. Тийишли объектледен бири Нальчикде Хорламны паркыды. Анда не зат этиле тургъанына Къабарты-Малкъарны Башчысы Казбек Коков къарап, кесини оюмун МАХ-да каналында билдиргенди: «Бюгюн Хорламны паркында тапландырыу ишлени экинчи кесегини баргъанына къарагъанма.

Ол жамауат тийреди, 2-чи Тамань дивизия атлы орамдады, кеси да «Тап шахар болум къурау» кырал проектни хайырындан иги жанына тюрлене турады. Баш муратыбыз – нальчикчилеге эмда республиканы ара шахарыны къонакъларына анда шёндюю, алаамат, айбатлы соллу жер къуаргъады.

Ишлени биринчи кесегинде онеки минг квадрат метр чакълы жерде плитка салынганды. Сора Баш, Ара, Экинчи эмда Жигитлени аллеялары жарашдырылгъандыла.

Биюнюлюкде уа бу объектде жауу жюрюгенлеге жолчукъланы мурдору хазырды; специалистле къазауатда плитка сала турадыла.

Аны бла бирге чыракъла бла жарытхан система да жангыртылады: электрокюч ыз жерин тапханды, чыпынланы орнатырча хар неда хазырды. Сора тийреге топуракъ ташый турадыла эмда тегерек-башны жашиллендирге умутлудула.

Ол тийреде ишлени таплогъына эмда болжалына кесим кёз-кыулак болуп турлукъма».

ОМАРЛАНЫ Мурат.

Тапландырыу

Кёпюрню ремонту бардырылады

Герпегеж элде Хеу черекни юсю бла ётген кёпюрню ремонту бардырылады, ол Огъары Ауул – Хасания – Герпегеж – Къашхатау автомобиль жолда орналынды. Кёпюрню узунлугу 21 метрди.

Бусагъатда специалистле опалубкасын эмда кючлендирнген лотокну жарашдырыу бла кюрешедиле, дагъыда таянчакъ

къабыргъланы сюейдиле. Аны артда бетон бла къатдырыкъдыла.

Ремонт ишле бардырылгъан кезиуге ол тийреледе жашагъанлагъа деп черекни юсю бла болжал халлы объездной жол ишлегендиле. Битеу къурулуш-монтаж ишлени 2026 жылда кюз артында бошаргъа дейдиле.

Жангы китапхананы къурулушу кыыстауду

Акъ-Суу элде биринчи модель китапхананы къурулушу андан ары бардырылады. Проект «Регион эмда муниципал китапханаланы жангыртуу» программагъа тийишлиликде «Юююр» миллет проектни чеклеринде бардырылады.

Объектде башын жабуу, эшиклени бла терезелени орнатуу жаны бла ишле ахырына жетгендиле. Инженер ызланы тартуу

жумушла толтурулгъандыла, отоулада стеклопакетле эмда плитка салыннгандыла.

Бусагъатда атлауучлада мермер плитка салына турады, подвалда кюй топпю жарашдырадыла эмда мекямны тышы айбатландырылады.

Ишлени бошاپ, объектни хайырлануьгъа быыйл декабрьде берликтиле.

Гитчелеге, маматалагъа да келишген тийре

«Тап шахар болумну къурау» кырал проектни чеклеринде Нальчикде Исжох микрорайонда «Шуёхлукъ» скверде тапландыруу ишле бошалгъандыла, деп билдиргендиле КъМР-ни Къурулуш эм ЖКХ министерствосундан.

Анда кёп зат этилгенди: оюнлагъа жараулу тийре жарашдырылгъанды, аны тюбие жумушакъ материал жайылгъанды, чыракъла, кир-кипчик жыйгъан орунла, шинтикле эмда бордюор ташла, юсюнде уа ойнар затла орнатылгъандыла.

Ол жерни сабийле бек жаратхандыла; ары кюн сайын кёпле сюйюп келип, заманларын зауукълу ётдюредиле.

Проектни къурагъанла башха-башха тёлюлени да унутмагъандыла: скверде кимни да сейирин жалчытырча жерчикле эмда онгла бардыла.

УЛБАШЛАНЫ Мурат
хазырагъанды.

ОГРАНИЧЕННЫЙ НАБОР
в подразделения БПЛА

ВОЗМОЖНОСТЬ УВОЛИТЬСЯ
ПО ОКОНЧАНИЮ КОНТРАКТА

6 500 000 РУБ.
ЗА ПЕРВЫЙ ГОД

3 500 000 РУБ.
ЕДИНОВРЕМЕННО

Списание долгов
до 10 млн. руб.

ОБРАЩАТЬСЯ: г. Нальчик, ул. Идарова, д. 198 Тел.: +7 (952) 579 03 45

Хурметли жамауат!

Телефонугъуз бла бу QR-кодну хайырлана, «Заман» газетте 2027 жылны 6 айына жазылыргъа онг барды. Алайды да, жазылыгъыз, келир жылда да газет бла бирге болуругъузну излейбиз!

Хурметли жамауат!
«Заман» газетни МАХ-да кесини каналы барды. Сизни ары кыошулургъа чакъырабыз.
https://max.ru/id725009184_gos4

Аскер араны
бошагъанлагъа —
алгъышла

2 бет

«Урунургъа, мадар
этерге кюрешибиз, алгъа
ышаныулукъ бла къарайбыз»

2 бет

Газетибизни чыгъарып
башлагъанла

4 бет

Фестиваль

Байламлыкъланы кючлезен тюбешуле

Белгилесича, бу фестиваль бла байламлы аслам жумушла Екатеринбургда бардырылгандыла. Ол шахаргъа 200 кыралдан келечиле келген эдиле, ызы бла къонакъла Россейни регионларына кетгендиле, аны бла Къабарты-Малкъар ол деменгили байрамгъа къошулганды.

Онжетинчи сентябрьден бери республикада фестивальгъа келген 21 делегат турады. Къонакъла Таджикистандан, Черногориядан, Сербиядан, Аргентинадан, Перу-

КъМР-ни Башчысы Казбек Коков Нальчикде Жаш тёлню иююнде кёп болмай бардырылган Халкъла аралы жаш тёлню фестивалны регион программасына къатышханлагъа алгъышлау сёзюн айтханды. Фестиваль Президентибиз Владимир Путинни указына тийишлиликде эм «Жаш тёлню бла сабийле» деген миллет проектни болушлугъу бла бардырылады, деп билдиргенди республиканы оноучусу МАХ-да каналда.

дан, Венесуэладан, Индиядан, Молдовадан, Иорданиядан, Эфиопиядан, Боливиядан, Узбекистандан, Абхазиядан эм Ливандан келгендиле.

Нальчикде турган къонакъла Къабарты-Малкъардан фестивалгъа къатышханла бла байламлыкъларына адет-төрелери, тарыхы бла

эм халкъ сыйноп барган белгили жерлери бла шагъырейленедиле. Бююн бизни бла бардырылган тюбешу жылы эм шүёх халда ётгенди. Тюбешуиге къатышханла Къабарты-Малкъарда болган кезиулерини эм кыйда, не зат кёргенлерини юсюнден айтхандыла. Халкъла аралы фестивалдан келген къонакъла бу кюнледе юлерине атланарыкъдыла эм биргелерине эсде къаллыкъ сауғала алып кетерикдиле, деп айтылады билдириуде.

Белгилеу

Аскерараны бошагъанлагъа — алгъышла

Къабарты-Малкъар кырал университетде Аскер окъуу араны биринчи выпускуната алган кыуанчлы жыйылыу болганды. Аскер хазырлыккыны программасын жетишимли бошагъан курсантлагъа билетле берилгендиле эмда ала РФ-ни Саутланган кючлерини запасагъы кыауумуна алыннгандыла.

Жаш адамланы КъМКЪУ-ну битеулю соруула жаны бла проректору Мурат Гукепшоев алгъышлагъанды. «Мында билим алыу инсанни конституциялы борчуду, сиз а аны тийишли даражада тамамлагъансыз. Мындан арысында да университетни Аскер окъуу арасыны атын игилик бла айтдырысыз деп ышанабыз. Анга тийишли болгъаныгъыз да сёзсюзю. Бютюнда сизге къадар биринчиле болур насыпны да бергенди. Алгъышлайма, жетишимли, саулыкълу да болугъуз», - дегенди.

КъМКЪУ-ну юйретиу иш жаны бла управлениясыны таматасы, инсан-патриот жаны бла тюшондорюу арасыны директору Герман Шевчук,

жыйылгъанланы алларында сёлеше, байрамны жаш адамлагъа магъанасын чертгенди. Мында жаш адамла алган сынам а, жалаанда аскерде угъай, харкюнлюк жашаугъа да керек-

ли ыз болгъанын да ангылатханды. Аскер кийимни жюрютюу да адамдан энчи ышанланы излегенин да.

Ата-аналаны атындан да кёлпе сёлешгендиле эмда араны тамата-

ларына бла устазларыны кыауумуна ыспас сёзле айтхандыла. Ала офицерлени тёзюмлюклерин эмда жаш адамлагъа тутхучлукъ этерге хазырлыкъларын чертгендиле, курсантлагъа алган билимлерин бла сынамларын жашау жолларында тюз хайырларыларына ийнанганларын билдиргендиле.

КъМКЪУ-ну Аскер окъуу арасы 2024 жылда ачылган эди, ол РФ-ни Правительствосуну оноууна тийишлиликде кыуралгъанды. Анга башчылыккы подполковник Альберт Балахов этеди. Араны кыуралуууну эмда биринчи курсантланы алыууна тагыларында да ол сюелгенди эмда насихатчылыккыны жорукъларын бла низамларын жарашдырып, дайым да жаш адамлагъа кёз-къулакълу болуп, тутхучлукълукъ этгенлей тургъанды.

Бююнлюкде ара аскер-эсеп усталыкълагъа тийишлиликде билим береди. Аланы санында авиацияда тамата механикле, БПЛА-ланы хайырлануу эмда алагъа ремонт этиу жаны бла операторла, башхала да бардыла.

ТРАМЛАНЫ Зухура хазырлагъанды.

Себеплик

Уллу кёллюлюк этмейдиле

Россельхознадзору Къабарты-Малкъарда эмда Шимал Осетия-Аланияда управлениясы энчи аскер операциягъа къатышханлагъа къолундан келгенича болушады. Биринчи кюнледен башлап ведомствону келечилери аскерчилеге билеклик этиуноу баш борчларындан бирине санайдыла. Ол санда, абериледен тышында, бирде сёз бла тутхучлукъ этгенлери да фронтдагъылагъа асыу кёрюнгенин да белгилейдиле.

Бу жол да управленияны келечилери оноулашып, энчи операциягъа къатышханлагъа гуманитар болуш-

лукъ жибергендиле. Бююнлюкде анда аланы коллегаларындан бири къуллукъ этеди. Алагъа керек кырулуш материалла бла бирге, хар замандача, аш-суу да алыннганды. Биз кыоруулаучуларыбызгъа билеклик этиуде сёзле бла чекленип къалмай, къолубуздан келгенича болушургъа кюрешебиз. Ишчилерибиз да жууапчылыкъларын ангылап, бирлешгенлери бютюн кыйматлыды, деп билдиредиле Россельхознадзору бёлюмюнден.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Журтубуз

Тёгерекге кыууат салган мекамла

Тау эллерибизде болсакъ, кырулушну, ишленген журтланы кёрсек, кыууанабыз. Огъары Басханда мектепни эрттегили хуначыла къалагъан кенг къабыргъларын оймай, отоуланы теплоблочно бла жангыдан бёлюп, башын жаба турадыла. Жууукъ заманда бу элли сабийчикле да тынгылы жангыртылган мектепде окъурукъдула.

Уллу Ата журт урушда жоюлгъанлагъа ишленген эсгертме, мөжгит да бу тийреге кыууат салгъандыла.

Суратланы МАМАЙЛАНЫ Алий алгъанды.

Бу элде халаллыкъ,

Жер-жерли власть

«Урунургъа, магар этерге кюрешебиз, алгъа ышанычулукъ бла къарайбыз»

Насталаны Фатима, Хапаланы Жамалны къызы, Элбрус районну Лашкута элини администрациясында тамата специалист болуп ишлейди. Жер-жерли власть органларында бу къуллукъну борчларын ангылар, элли жашауун билир мурат бла аны бла ушакъ этгенбиз.

- Фатима, ишинги магъанасы недеди?

- Жер-жерли самоуправление органлары борчлары бирди – элде ырахат жашауу кыруу. Башхача айтханда, эллилени жарсыларын тамамлау, социал излемлерин жалчытыу. Алай Лашкутаны кесини бюджети жокъду, биз битеу бу жумушланы райондан берилген дотациялагъа тамамлайбыз. Кесибизни ахча ишлерча, налог тошерча жерибиз неда предприятиябыз жокъду.

Болсада биз элли жамауатыны бла тюрлю-тюрлю органланы, ведомстволаны араларында байламлыкъланы жюрютөбиз: төлеуле, борчла, документлени жарашдырыу дегенча сорууланы толтурургъа болушабыз. Администрацияда Кёп функциялы араны бёлюмю ишлейди. Анда уа кырал жумушланы «бир терезе» амал бла толтурургъа онг барды.

Администрацияны специалисти не бла кюрешеди дегенде, Жер бла хайырланууну жорукъларындан, Мюлкню китабындан шартланы жазып, излегенлеге беребиз.

- Биз ушаккыны айыруулары аллында бардырабыз. Элли депутат кыаууму сайланарыккымыды бу жол?

- Быыл алгъын чакъырылууну болжалы тауусулады, айырыулагъа кеслерини кандидатураларын он адам кёрюзгенди, аладан тогузусу сайланарыкъды. Аланы асламы жаш адамладыла. Элли депутатына хакъ төленмейди, ол жамауат къуллукъду. Жаш тёлню бу ишге келирге сыйгенлери ала элли жашауу ючюн жууапчылыккыны сөзгенлерине, болушургъа хазырлыкъларына шагъатлыкъ этеди.

- Сен кесинг лашкутачымыса? Элли къаллай жарсылары барды?

- Жанхотияда туугъанма, лашкутчы келин болгъанлы уа отуз жылдан атлагъанды. Уллу жарсыларыбыз, жетмеген затларыбыз бардыла дерча туюлду. Сабийле окъурча сабий сад бла школ бардыла, таматала саулыкъларына къаратырча амбулатория ишлейди, жамауат бирге солурча, магъаналы сорууланы сөзчерча Маданият юй жангыртылганды.

Элли ичинде жолла тапландырылгъандыла, адамла суу, газ, ток бла жалчытылынадыла. Элли башчысыны, депутатланы къатылыкълары бла орамланы барысында да

чыракъла салыннгандыла. Ингирде элибиз жарыкъ болуп, бютюнда алааматды. Суу быргъыланы 6,5 километри алышынып, бу соруде тамам болганды.

Жаланда сабийлени спорт бла кюреширча жерлери жокъду, алай бу жаны бла мадарла этедиле депутатла бла элли таматасы. Сабийле уа школну спорт майданында кюрешедиле, къошшуда Жанхотия элге жюрюгенле да бардыла.

- Бу эл экинчи ата журтунг болгъанмыды? Аны не ючюн сюесе?

- Къабарты-Малкъаргъа юйюрюбюз бла мен 8-чи класда окъугъанымда кёчгенбиз Къазахстандан. Лашкутадан башха жерде жашарыкъ эдим деген акъыл бир заманда да келмегенди. Жангыдан сайларгъа онгум болса да, бир затны да алышырыкъ туюлмеле.

Табийгъат асыры ариудан, бери биринчи келгенле сиз Швейцариядача жашайсыз деп, сейир этедиле.

Адамлары ахшыдыла, сабырдыла, ачыкъдыла, чомартдыла, иш кёллюдюле. Бизде предприятие жокъду дегенме, алай эллиле бахча саладыла, хобуста, терек бахчала сатып, башларын кечиндиредиле. Малла тутханла да бардыла. Тиширууларыбыз а эшиу бла кюрешедиле. Аны барын да айтханым, кырал болушун деп сакълап тургъанла жокъдула. Ишлерге, мадар этерге кюрешебиз, алгъа ышанычулукъ бла къарайбыз.

ТИКАЛАНЫ Фатима. Сурат авторнуду.

Маданият юй

Жаш тёлуге сакъдыла

Лашкута элли Маданият юйюню жангы мекамны 2017 жылда хайырланаргъа берилгенди. Анга Акайланы Хыйса башчылыкъ этеди. Бусагъатда аны мурдорунда «Кёгала» миллет тепсеу кыауум, «Уста къолла» кружок эм «Жаш гроссмейстерле» шахмат клуб ишлейдиле.

Сабийлени кавказ халкъланы тепсеулерине юйретген «Кёгала» миллет тепсеу кыаууму юсюнден айтсакъ, аны таматасы Байзуллананы Эллады. Сабийле Маданият юйю эмда районну башха махкемелерини тюбешулерине терк-терк чыгъадыла,

хар заманда да сыйноп келедиле.

Кружокка 22 сабий жюрюйдю, кёбюсюнде ала башланган классланы окъучуларыдыла. Кёп болмай мында кыуралган урчукланы кёрмюню да сабийлеге бек сейир кёрюнгенди. Урчукъ ийириге бизни да юйрет деп да тилегендиле ала», - дегенди Земфира Расуловна.

«Жаш гроссмейстерле» шахмат клубуна таматасы Акайланы Хыйсады. «Шёндюю жашауда сабийле кёбюсюнде телефонсуз болалмыдыла, алай бери да сыйноп келедиле.

эришулеге бла фестивальлагъа къошуладыла, алада алган да бир нёнча грамоталары бла кубоклары да бардыла. 2025 жылда Георгиевск шахарда Хореография санатны «Хорамла-ны кезиулерини» битеуроссей фестиваль-конкурсунда эки тепсеу ючюн ала эки сыйлы жерге тийишли болгъандыла, экисинде да 2-чи даражалы лауреатла болгъандыла.

«Уста къолла» кружокда уа Кыартлыкъланы Земфира сабийлени кёп сейир затха юйретеди. «Биз кезиуден-кезиуге Маданият юйюу уллу отуунда кёрмючле кыурай турабыз. Ары ата-анала сыйноп келедиле, сабийлери этген ишлеге къарайдыла, кыуанадыла. Алай шёндю материалланы багъалары кётюрюлгенлерини сылтауундан, аланы эркин алыргъа онгубуз болмай, бираз кыйналалыбыз. Сабийле кеслери уа бери

Фахмулу шахматистибиз да барды - Джапуланы Батыр. Бююнлюкде бизге 13 сабий жюрюйдю», - дегенди ушагъыбызда Хыйса.

Дагъыда мында хар байрым кюн сабийлеге къарачай-малкъар тилде жомакъланы кёрюзтедиле. Уллу-гитче да ары сыйноп келедиле. Арт заманда уа «Созвездие» кружокка сабийлени жырларгъа юйретип башлагъандыла.

Маданият юйюню керекли материалла бла Элбрус районну жер-жерли администрациясы жалчытады. Дагъыда элдеде маданият юйлени жалчытыу программалы тийишлиликде 2025 жылда «Маданият» миллет проектни чегинде компьютер, колонкала, принтер эм башха керекли затла да алыннгандыла.

Акайланы Хыйса сабийлени сыйген, алагъа кыйгыргъан таматады. Жаш тёлуге

кёп тюрлю амалла кыуаргъа итинеди, ала ишлерин мында тынгылы бардырыр ючюн, «Элбрус эм Басхан районла бла да байламлыкъ жюрютебиз. Сабийлерибиз бир бирге къонакъгъа сыйноп барадыла, сауғала алып да къайтадыла. Аталла, анала да бизге бек болушадыла, бююнлюкде да ол төре бизде жюрюйдю. Аны ючюн алагъа Маданият юйюу ишчилерини атларындан ыразылыгъыбызны билдирирге излейбиз.

Муратм а тюрлю-тюрлю эришулеге асламыракъ чыгъаргъа онг болуп, сабийлени маданиятча сейирлерин бютюн кёзюгъаргъады», - дейди Акай улу.

Кыска айтханда, Лашкута элли Маданият юйюу гитче болса да, къыйматлы ишлейди. Ала элли жаш адамларыны айнууларына сакъ кёзден кырап, тамблагъа кюнубюзге ышануу бередиле.

ДОДУЛАНЫ Мадина.

огъурлулукъ да бар, аны кёрген сукъланып къарар

ЛАШКУТА

Нальчикни кюнбатыш жанына – 62 километр, Тырнаууздан а шимал жанына 33 километр узакълыкъда, Басхан черекни онг жагъасында ариу тау элперибизден бири орналганды Лашкута.

Тарыхчыла жазгъанларыча, ол 1926 жылда къуралганды. Элни биринчи таматасы Къалабекланы Къаплан болганды. Совет кыралны заманларында, 1931 жылда, мында В.П.Виноградов атлы колхоз къуралганды. Къысха кезиуден а, 1936 жылда, экономикада, социал жашауда жетишимлери ючюн, ол Москвада ВДНХ-да кёрмючге къатышханды.

Лашкутачыла, битеу малкъар халкъ бла бирге, 1944 жылда Орта Азиягъа бла Къазахстаннга зор бла кёчюрюлюп, 13 жылны киши жеринде, сынаулагъа чыдай, туугъан журтларына термиле жашагъандыла. Элни аты уа Зарченкоге тюрлендирлген эди.

Тюзлюк хорлап, халкъ Кавказ тауларына къайтады. Лашкута, атын жангыртып, Жанхотия бла Элбрус районну къауумунда бир Эл совет къурайды. Бир жылдан Басхан районнга кёчюрюледи. 1990 жылгъа дери ол битеу ре-

спубликада да малчылыкъда алчы мюлк болганды. 1995 жылдан бюгоннге дери Лашкута Элбрус районну къауумунда энчи муниципал къуралыуча айныды.

Белгили устаз, алим, Уллу Ата журт урушну батыр аскерчиси, Сотталаны Адилгерий Лашкутада туугъанды. Адилгерий Хажимуссаевич КъМАССР-ни маданият министрини орунбасары болганды, кёп жылланы Къабарты-Малкъар илму-излем институтда малкъар тилни бёлюмюне башчылыкъ этгенди. Бюгонлюкде уа Лашкутаны орта школу аны атын журютеди.

2025 жылда халкъны жаздырыууну эсеплерине кёре, бюгонлюкде Лашкутада 852 адам жашайды. Асламында Малкъарланы, Жаппуланы, Сотталаны, Къалабекланы, Сабанчыланы, Къартлыкъланы эм башха тукъумланы келечилери.

«Заманны» журналистлери Лашкутаны жашауу бла шагъырейленир, адамлары бла танышыр мурат бла бу тау элге командировкагъа барып келгенди. Бюгон а анда кёргенибиз бла сизни шагъырей этебиз.

Билим

Лашкутагъа киргенлей, кёзге школну мекемы урунады: кенг, тыш сыфаты шёндюго архитектура жорукълагъа келишип, тюрсюно да сейир. Мекем 2024 жылда тынгылы жангыртылганды. Бюгонлюкде уа сабийлеге билим алыргъа шёндюго амалла къуралгандыла, жангы техника, компьютерле келтирилгендиле.

Тюрлениулени, аны бла бирге уа окъутууну, сабийни школгъа къалай хазырларгъа кереклисини эм кёп башха затланы юслеринден школну директору Малкъарланы Шахризада, Курданланы Исхахъны къызы, бла ушакъ этгенбиз.

«Шёндюго сабийле оюмларын айтыргъа кьоркъмайдыла, кёпню билегиле»

- Шахризада Исхаковна, биринчиден, жангыртыуу жумушланы юслеринден айтсагъыз эди?

- Элде школ 2001 жылда ачылганды, 2024 жылда уа комиссия аны тынгылы жангыртыргъа кереклисин тохташдырганды, алай бла федерал программагъа киргенбиз.

Къаллай жумушла бардырылгандыла дегенде, мекем мурдору бла жангыртылганды дерчады: башы, поллары, терезелери, эшиклери, битеу инженер ысла алышынгандыла, ашхана, столовый тапландырылгандыла.

Оборудованины уа кесибиз сайлагъанбыз – сабийлеге, устазлагъа да хайырлыгъаны. Алай бла окъутуу отоулада СанПиН-ни излемлерине келишген шёндюго мебель, компьютерле, проекторла, интерактив къангала, принтерле бардыла. Интерактив панельле да орнатылгандыла бир-бир класслада. «Цифралы билим беруу» программаны чеклеринде информатика кабинет ноутбукла бла жалчытылынганды.

«Точка роста» шёндюго билим беруу мадарны болушлугъу бла биология, химия эм физика кабинетлеге керекли оборудование берилгенди, ол санда ноутбукла, принтер, интерактив къанга, мебель.

- Эм багъалы затланы кюбюрге салгъанча болмасын...

- Угъай, ала барысы да дерследе хайырланыладыла. Былтыр, аны алында жыл да химиядан, физикадан, биологиядан устазла ачыкъ дерсле берген эдиле, аллагъа битеу республикадан усталзаны къараргъа онглары болгъанды. Букъдурмай атайым, бек сейир этгендиле бизни онгларыбызгъа.

- Школгъа киргенде, онг жанында ашханагъа эс бургъанбыз.

- Печёле, столла бла шинтикле алышынып калмагъандыла, битеу сауутларыбыз, холодильник, башха керекле да жангъдыла. Жылы ашны мында хазырлайбыз. Сёзге, бюгон орта кюндю да, совет тереледеча, чабакъ бла сыйларыкъларыбыз сабийлени. Дагъыда винегрет эм чай бардыла.

1-4-ию классланы окъуучуларына аш-суу федерал программаны чеклеринде хакъсыз бериледи. 5-11-чи классланы окъуучулары ючюн а ата-анала телеулерин къошадыла.

Шёндюго школланы энчиликлери – сабийлеге солгу жерле къураладыла да, бизде да бардыла. Дагъыда коридорланы энчи темалагъа белгенбиз. Сёзге, башланган классла болгъан жерде жолда эм сууда кьоркьуусулукъну жорукълары бардыла. Тарыхны кабинетини къатында миллет-культура ара къурагъанбыз. Анда школ атын журютген белгилли эллибиз Сотталаны Адилгерийни диссертациясы, китаплары, столу, басма машинкасы, ол угъай, патефону да сакъланадыла. Ол бюгон да ишлейди.

Россейни Конституциясына, аскер-патриот хазырлыкълары аталгъан жерле да куралгандыла. Битеу бу жумушла бек магъаналыдыла, сабийле кёзлери бла кёргенни эслеринде тутарыкълдыла. Тёрт кружок къуралганды, аланы кесибизни устазларыбыз бардырадыла. Сабийлени не жаны бла да айнытыргъа кюрешебиз – илму, чыгъармачылыкъ, маданият, спорт. Сёзге, «Умелые ручки» кружокда ала инжиле бла тигерге юйренедиле.

Окъуучулагъа форма кийиргенбиз: акъ кёлек, къараууз-къызыл женгосъ габара, кызыла – къара тёбен жанла, жашла – кёнчекле. Сабийле аланы сыйюп журютедиле, ата-анала да ыразыдыла.

- Шёндюго сабийле къаллайдыла?

- Ала батырдыла, оюмларын айтыргъа кьоркь-

майдыла, кёпню биледиле. Алай башха жаны да барды – 10-15 жыл мындан алгъа жаш адамла адетни, намысны, терелени билгендиле. Былайда барысын да терслемейме, тау элперибизде бузулмагъандыла сабийлерибиз, осалны бла игини айыра биледиле. Алай, келир кюнню сагъышын этип, халкъыбызны хазнасын сакъларгъа, аны ёсюп келген тёлуге юйретирге борчлубуз.

- Ана тилде уа сёлешемидиле?

- Ол барыбызны да уллу жарсыуубузду. Орус тилге устаздыла, тауча сёлешгенле аздыла. Сабийле аппалары, аммалары бла ёсмейдиле, аланы телефон, компьютер, телевизор, мультikle алышхандыла.

Устазларыбызгъа жууаплы жумушланы толтурургъа тюшгенди - ана тилибизге юйретирге. Ол себепден халкъыбызны терелерин, тау тилни сакъларгъа бурулгъан дерсле, класс сагъатла бардырабыз.

Былтыр «Ана тилим – жаным-тиним!» республикалы конкурсда саугаланганланы арасында эдик. Анга школ, сабий сад, ол угъай, атала, анала да бирге хазырланганбыз. Ол эришмеле барыбызны да бирикдиргендиле. Жарыкъландыруу министерство, районну билим беруу управлениасы да иги багъа бергендиле, сабийле саугъала, грамотала бла белгиленгендиле.

Алай жаш тёлону миллетибизни терелерине, тарыхына сейирлери болгъаны неден да багъалыды.

- Ахыр жыллада урунууну дерслерин къайтарыгъа деген оюмла айтыладыла. Совет школну тересин синдириу тюз болурму?

- Сабийни кьолу хар неге да ушаргъа керекди: сауут жууаргъа, букуну сыйпаргъа юйренсе, не хатасы барды? Атала, анала сау кюнню ишдидиле, аланы заманлары жокъду. Сора къайдан билликдиле сабийле юй жумушланы этерге? Совет заманда дерследен сора къалып, классны тазалагъанды, школдан тиге, чой ура, полланы жууа биллип чыкъларгъанбыз. Ол аманмыды?!

- Бир къырал экзамен кийирилген кезиуден башлап, шёндюго дери аны бла байламлы даулашла тохтамайдыла. Бирлери аны кетериге керекди, башхалары ол регионладан сабийлеге уллу онгла береди дейдиле. Сиз а кыйсыла жанлысыз?

- Шахарда неда тау элде окъгъанды деп айырыргъа онг жокъду – Бир къырал экзаменде барысы да тендиле. Ол себепден сабийлерибиз жетишмилли болур ючюн, кьолдан келгенни этебиз.

Бизни кёп окъуучубуз, сынаулада жетишмилли болуп, Москвада, Санкт-Петербурда, Ростовада, Краснодарда, башха уллу шахарлада вузлада окъуйдула. Алгын а Москвада университетте кирир ючюн, ары барып, айдан артыкъ туургуз, кьорчанада этерге тюшгенди.

Алай ЕГЭ окъуучуланы билимлерин тар этгенди – ала сайлагъан усталыкъларына кюч салып, кьалгъанлагъа эс бурмагъанчады. Совет билим беруу а сабийни хар жаны бла да айнытханды, аны билими, кёз къарамы да кент болгъанды.

- Жалгъан интеллект а шёндюго школгъа чырмаумуду, болушлукъмуду?

- Юйге берилген дерсин ГигаЧатдан кёчораллыкълы, алай тенглерини аллына чыгып, усталзын сорууларына жууапны уа кесине берирге тюшерикди.

Устазыбыз Мечукъланы Жамиля «Ана тилим – жаным-тиним!» конкурсда ачыкъ дерсин жалгъан интеллект бла ишлерге юйретиуге жоралагъан эди. Темасы нарт таурухула болгъандыла. Алай бла жангы технологияланы бла миллетибизни хазнасын бирге байлагъанды.

Сабийле да сынауларын кёргозтгендиле: сёзге, нартланы юслеринден жомакъ жазып, китапчык басмалагъандыла. Жалгъан интеллектни онглары бла хайырлана билген бек игиди, жаланда Интернетде кьоркьуусулукъну жорукъларын сакъларгъа керекди.

- Окъуучуланы юслеринден айтып башлагъанда, нюр ургъанга жарыкъ болгъансыз. Баям, сабийни сыймеген кертти устаз болалыкъ туюлдо?

- Бизде жыл санлары 70-ге жете тургъан устазла бардыла, ала ишлерин кьорыгъа акъыл да этмейдиле. Сабийлени сыймеселе, аллай бир жылны ишлерик болмаз эдиле.

Тарыхдан, инглиз тилден устазларыбыз а жаш адамладыла. Алагъа насийхатчылыкъ этиледи: классха къалай кирирге кереклисинден башлап, документлени жарашдырыгъа дери.

Жаш адам школгъа келир ючюн, анга онгла кьуаргъа керекди: хакъ, жашау журт, башхасы. Бюгонлюкде классха таматалыкъ этгенлеге, дерследен тышында иш ючюн да тёленеди, аз-аздан хакъгъа къошулады. Алай сабийлеге сыймекилги болмагъаны ахча да тыярыкъ туюлдо.

- Кесигизни юсюнюзден да бир кесек айтсагъыз эди?

- Сабийлени окъутуугъа жашаууму 43 жылын бергенме. Юй башчым бла юч сабий ёсдорребиз, барысы да бу школну тауусхандыла, тюрлю-тюрлю усталыкъланы сайлап, бийик билим алгъандыла.

Жаш Булат Санкт-Петербургну Аскер-тенгиз академиясын тауусханды. Шимал флотда суу тюбюнде жоюжен кемеде кьуллукъ этгенди. Алай аны академиягъа артха чакъырып, бюгонлюкде анда устазды.

Кызыла акиси да школну алтын майдалгъа тауусхандыла. Тамата Магира КъМКЪУ-ну медицина факультетинде окъуп, врач усталыкъланы алгъанды. Ол да факультетде устазды, аны бла бирге врач болуп да ишлейди. Кичи Жамиля уа юридический факультетде айырмалы окъуп, кызыл диплом алгъанды. Аспирантураны тауусуп, школда тарыхдан дерсле береди.

Барысы да бирер усталыкъ сайлагъан эселе да, мени ызымдан барадыла дерчады – устазлыкългъа къайтхандыла.

- Жаш аналагъа бла аталагъа сабийни школгъа къалай хазырларгъа кереклисине юйретсегиз эди.

- Бек алгъа, ма школгъа барсанг, кюннюгю кёрорсе, деп кьоркьутмагъыз, элгендирмегиз, деп тилейме. Школ жарыкъ, ариу жерди, устаз сени тансыкъ болуп сакълайды, ол санга ахылыкълга төжеди, деп кёллендиргиз. Ансыз ол окъуну, билимни сюерик туюлдо.

Сабийни юйретиу гитчеликден башланады: таматагъа хурмет этерге, устазгъа тынгыларгъа, тенглерин бла бир тилли болургъа кереклисин ангылатынсыз. Сир болсун демеие, сабий сабийлигин этеди - чапсын, кычыросын, тенги бла тутушхан окъуна этсин. Аны хатасы жокъду. Мен миллет терелерибизни аны башына, журюгине гитчеликден синдириуно юсюнден айтама.

- Заманы окъуучуларына не зат айтырыкъ эдигиз?

- Ана тилибизде чыкългъан жангыз газетге битеу халкъ да болушургъа керекди. Мен бир номерин да къоймай алама, таулу халкыны юсюнден кёп сейир шартла бардыла. Аны ючюн битеу халкыдан да газетибизге жазыларын, аны окъурларын тилейме.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Юйор

«Атаны хурметин туюшюрюрге жарамайды»

Лашкута – огъурлу адамла жашагъан малкъар элперибизден бириди. Къартлыкъланы Сагъыт бла Земфира да элде даражасы журюрген ахчы юйор болуп, жашау жолларын алай бардырадыла. Ала төрт ариу, фахмулу кызыны атасы бла анасыдыла. Юйор жашаууну юсюнден а биз Земфира бла ушакъ этгенбиз.

- Земфира, элде уллу юйорню ёсдюрген бюгоннюгю заманда кыйыйнымды?

- Эрттегилеил хар сабий да бу дуниягъа кеси ырысхысы бла келеди, дегендиле. Ол кертди. Энди тюшген ташны тюбюне суу кирмез дегенча, кымылдамасанг, къармашмасанг, уллу болсун, гитче болсун, юйорню кечиндирген тынч болмаз. Алай элде жашау ол энчи бир берекедиди. Мында кьонш, таныш да къаршы жуугу-ынг болуп калаадыла.

Тиширыулу баргъан юйорю иги болса, анда чынтыт насып болушалады. Кесими юсюмден айтсам, аламат къайынларым бардыла. Бир юйорча жашап келебиз. Баш иеми эки абадан эгечи бардыла. Ала манга бир заманда къайын кызылыкъ этмегендиле.

Къайын анамы, жарсыугъа, кёралмагъанма, эрте ауушханды, ол дуниясы жарыкъ болсун. Къайын атам а болмагъанча бир иги адам эди. Сабийле бла да манга бек болушханды. Бирде сабий жиялп, «Скорый» чакъыргъанымда, дохтурла къарап тинтинчи, сабийни жиялгъанын кётюралмай:

«Андан эсе аммаларыны орунуна мен ёлсем эди, ол бир зат бла болушур эди!» - деп, адыргы этип айланнганын бир да унуталмайма. Бек огъурлу адам эди. Тёрт жыл болады дуниясын алышханлы, жаннет ахлусу болсун.

- Сени оюмунга кёре, насыплы юйорню ёзеге недеди?

- Намыс берунде сунама. Эр кишини хурметин туюшормеуде. Бу сабийлеге аталары бир да ауазын кётюрюп, хыны этгенди деялмайма, алай ала аталарыны

жаланда къарамындан ангылайдыла халын. Кыыз тиширыуаны баш иени, юйорде эр кишини намысын кёре юйретиуно тюзге санайма. Юйорню жумушла жаны бла жоюгюн тиширыу кётюрсе да, ону жаны бла эр кишини боюнуна тюшеди ауурлукъ. Кызыла барлыкъл юйорлеринде аны ангылап, кеслерин онуючу этерге кюрешмей, юйорде эрттеден келген тереге синге билселе, ол заманда насыплыла боллукъдула. Керек болса, бахчагъа да чыкълсынла, элде ёсген сабийле маллагъа да къарасынла. Ала барысы да юйорню жылыуун ышыргъан жумушладыла.

- Бусагъат заманда, жарсыугъа, юйорледе аллай акъыл бла сабийлени юйретиуге аз тоберге боллукъ сунама?

- Уллу сёлешме да, уллу къап, дейдиле таулула. Тёрт кыыз сабийи болгъан анагъа кесгин сёлеширге жарамаз. Жашауда не боллугъун Аллахды билген. Алай кыуру юйрете, айта турсакъ, бирин болмаса да, бирин алып.

Заманнга кёре болады хар зат да. Алай юйорлени кёбюсю ата-ана юйорлеринден жакъ басылгъаны ючюн чачылгъан да сунама. Сабий ата юйюнден биреуню юйорюн сайлап, аны кесине ёз юйор этип жарашдырып чыгъа эсе, ол юйорню жорукълары анга неден да багълалы болургъа тийишлидиле. Неда жыл саны жетген жаш биреуню сабийин юйюне келтире эсе, башда сагъыннганымча, аны билмегини да юйрете, кемчилликлери, чурумларыны да башларын букъдура, юйор жорукъларына

туюшюндюрюно тюзге санайма. Бусагъатда юйорле кён къураладыла. Хар бирини ариу муратлары толсунла, эрттеден келген терелерибиз сакълансала, айырылгъан, чачылгъан юйорле азыракъ боллукъдула. Бизни халкъ акъыллыды – адамларыбыз сабийлени да заманын эркинлигине бошлап къоймай, кеси излемлерибизге кёре ёсдюре келедиле. Элде жашагъаныма, халкъымы адамы болгъаныма бек насыплыма.

- Юйорде билимге уа къаллай магъана берисиз?

- Бу ёмюрню эм уллу саууту билимди. Кыыз сабий, юй жумушланы билгенден сора да, жашауда аякъ тиреп, бир жерде урунуп, кеси жанына, акъылына да себеплик тапханны тюзге санайбыз. Кесибиз юлго болургъа кюрешенбиз. Сабийлени аталарыны бийик билими барды. Ол заманында Тырнауузда комбинатда баш энергетик болуп ишлегенди. Бусагъатда уа «Эдельвейс» пансионатда ишлейди. Мен да эки техникумну бошаганма. Юйор къурап, сабийле бир бири ызыларындан болуп, билимими андан ары ёсдюрюр амал болмагъан эди. Кёп жылдан бери элибизде Маданият юйню чыгъармачылыкъл жаны бла ишндеме.

- Кызыланы ючюсю бусагъатда студентледиле. Кыйыйнымды аланы кечиндирген а?

- Абадан кыыз Алина Шимал Кавказыны федерал университетини не кеси кючо бла кирип, окъуун бошай турады. Сайлау тилле бла байламлы болгъанды. Инглиз эм испан тиллени окъуйду. Магистратурагъа да бары муратлыды. Кытайгъа барып, билимни анда ёсдюрюрге сюеди. Бусагъатда кеси репетитор ишни онлайн халда бардырады. Эки тилге да юйрете, сом-шай ишлеп, башын кечиндиреди. Экинчи кыыз Аида Ставрополь аграр университетте коммерция халда киргенди. Цифралы технологияланы бёлюмюндеди. Ючюнчю кыыз Лейла да Ставропольда медицина колледждеди. Ючюсюда бирге туруп, бир бирлерине сакъ болгъанлары тынчайтады. Эм гитчебиз Фатимачыкълны юсюнден айтсагъ а, ол алыкъла школчуду, биринчи классха быйыл баргъанды, билимге бек тартынады.

- Кёп сабийли юйорча кы-рандан не болушлукъ кересиз?

- Ана капитал чыкългъанда, Лейла ол программагъа тюшген эди да, Тырнауузда бир отулу фатар алып къойгъан эдик. Ол да аламатды. Дагъыда ай сайын берилген пособиадан да болушлукъ болады. Кеслерине алыннган ахчаны анда тутхан фатарларына терлерге бла айлыкъ кьоранчларына жетдиредиле. Ол да уллу себепликди.

Ушакълны ТЕМИККУЛАНЫ Асият бардырганды.

Итиниулук

Устазлары аны бла ёхтемленедиле

Бизни жаш тёлубюз болмагъанча аламатды, акъыллыды, тамблагъы кюнубюзге ышандырады. Лашкутачы болоталаны Къууанч Ростовну къырал медицина университетини Аскер юйретиу арасында 4-ю курсун студентиди. Сабийлигинден да медицинаны сайлап, муратына жетерге итинеди.

Къууанчн атасы Мусса бла анасы Загира жангыз жашларыны сайлауун бек жарата эдиле. Не жаны бла да анга билеклик этерге кюрешгендиле. Къууанч да мектепде жетишмилли окъугъанды. Тогузунчу классха жетгенлей, жашау ызында тохташып, керекли дерслени терен окъуп башлайды. Элде хар жумушка да жарай, жашауунда спортха да энчи жер бере, къалгъан заманын а толусунай билимге жоралагъанды. Мектепде къырал сынауланы эсеплери белгили болгъанда, къагъытларын медицина жаны бла КъМКЪУ-гъа, Ростовха да жибереди.

Кертисин айтсакъ, хар жай кезиуде сабийлени окъуугъа кириулерин ючюн барыбыз да жарсып, эсепни тынгысыз болуп сакълайбыз. Къууанч кеси да алайыракъ эди. Бир ингирде уа, маллагъа къарай тургъанында, мени жигитиме Ростовдан бир полковник сёлешип, кеслерине окъуугъа чакъырады. Керекмиди айтыргъа ол сабийни къууанчны?!

Къагъытларын да жарашдырып, ыразылыгын берип, аскерчи, врач да болаллыгъларына чекисиз къууанганды. Ма алай бла Къууанч окъуугъа киреди. Аны ангылауунда, ол адамланы жашауларын кутхаргъа, болушургъа керекли кезиуде кесин аямазгъа итинеди.

Школда окъугъан жылларында медицина бла байламлы эски китапланы табып, Интернет бла чекленеп къалмай, сейирин кьозгъагъан соруулагъа жууапла излегенди. Ол уллу кёллюк, эринчеклик муратына элтген жолунда чырмау боллукъларын, сабий болса да, ангылагъанды. Мында бокс бла кюрешип, эришюледе алчы жерлеге тийишли болгъанды. Окъуугъа кире туруп да спорт жаны бла жетишмиллери бийик болгъандыла. Аскерчилик бир кесек сагъышландыргъан да этген эди аны. Белгилисича, ол нызамны, тизгинлиликни къаты излеген, кесине

кеси эркинлиги болмагъан аллай жашауду. Болалырамы мен а, деген сагъышла да кезиуден-кезиуге келе эдиле жашны акъылына. Алай юйорю, къаршылары да аны кеси кючюне ийнандыргъандыла. Бюгонлюкде Къууанч бу жолну сайлагъанына сокуръанмайды. Не къадар теренирек окъуй, билим ала барса, ол къадар бегирек жаратады айыргъан усталыгын.

- Окъуу ол жаланда дерсле туюлдо. Ол тохтаусуз иш бардырыуду, нызамны кючлеуду, тёзюмюню беклеуду, дейди жаш кеси, - деп алай халпарайды бизге Къууанчны анасы Загира.

Ботта улу быйыл присягъага хазырланады. Устазлары бла таматалары аны тюз оюмлай билиуюн, хунерлигиин, ачыкъ журеклилин белгилеп айтадыла. Биргесине окъугъан тенглерин уа анга не заманда да ышаныргъа боллугъу ючюн багъалайдыла таулу жашны. Юйретиу дерследне аны бир заманда да апчымай, кьоркъмай, нени да тюз ангылап этгенин чертедиле.

Эки жылдан бери Къууанч теорияда алгъан билимин Ростовну жукългъан ауруулагъа бакългъан арасында медбрт болуп бетгеди, аны бла жаш адам сынамын да ёсдюреди.

Ата журтунга кьуллукъ этиу – ол къайда болсанг да, не болумлагъа тюшсёнг да, сайлагъан ишинги тынгылы, жууаплы жалчытыуду, деп юйретгендиле жашны сабийлигинден да юйорюнде, ол сёзле не заманда да аны эсинде ышангыллы мурдор болуп сакъланганлай турадыла. Ботталаны Муссаны жашы Къууанч бюгонлюкде аскер кийимледеди, алыкъла уа алда аны акъ халаты да сакълайды, жамаатуны жашауун кьорууларча, саулугъун сакъларча.

Тюбешиуно башында айтылган фондну директору Алпайланы Лариса ачканды. Биринчи сёзюо ол на-змучу, жазыучу Мусукаланы Сакинатха бергенди. Ол поэтни жашау жолундан, чыгъармачылыгыындан да эсде къа-лырча хапар айтханды.

Отарланы Сарымырзаны жашы Ке-рим Тебен Басханда (Гирхожанда) 1912 жылда туугъанды. Элде – башланнган школну, андан сора жыл озуп ачылган жетижыллык школну да тауусуп, Нальчикде Ленинчи окууу шахарчык-да педтехникумда окугъанды. Андан сора төрт жылны медтехникумда бла Коммунист эл мюлк школда ана тил-ден дерс берип тургъанды.

1934 жылда аны – «Тутдула» деген сабий хапарлы биринчи жыйымдыгы, 1938 жылда – «Назмула бла жырла», 1940 жылда «Школну туугъаны» ха-парла китаплары чыкыгъандыла. 1936 жылда Керимни СССР-ни Жазыучу-ла союзуна алгъандыла. 1938-1941 жыллада ол Къабарты-Малкъарны Жазыучула союзуну правленини пред-седатели болуп ишлегенди.

Уллу Ата журт уруш башланнганда, Керим кеси тилги бла фронтха кетгенди. Анда тасхачы къауумгъа командирлик этгенди. Андан ауур жа-ралы болуп, бир буту кетип, таякылагъа таяна, 1943 жылда къайтхан Керим республиканы Жазыучула союзунда кесини алгъыннгы кыуулгунда иш-леп тургъанды. Урушда этген жигит-ликлери ючюн ол Кызыл Жулдузну ордени эмда бир къауум майдал бла саугъаланганды.

Кёчгончюлюкде Отар улу Фрунзеде трикотаж фабрикада цехни, кадрла бёлюмюно таматасы болуп тургъанды. XX съездни аллында Керим Хрущёвха кыагыт жазгъанды, кёчгончо халкы-лагъа этилген терсликни эсгерттип. Ал-лай кыагыт жазаргъа кишлилик керек эди. Аны хар тизгининде уллу поэтни

Адабият окууула

«Бир узакъ кюнде сизге къайтырма мен...»

Кязим атлы маданият фондну ишчилери къурап, 20 сентябрьде Чирик кёлно жагъасында малкъар адабиятны ийнагы, акъ сёзюно фахмулу устасы, Къабарты-Малкъарны халкъ поэти Отарланы Керимни эсгерген-диле, аны окуууларын бардыргъандыла. Ары республиканы къалайындан да устазла, поэтни чыгъармачылыгыын сыйлагъанла жыйылгъандыла. Жауаргъа тартып, эрттенликден шуллу этип тургъан кюн да ачылган эди, ёмюрлюк назмулагъа тынгыларгъа сыйноп, баям.

халкына сыймеклиги кёрюнеди.

1956 жылда Ата журтха къайтханды, Къабарты-Малкъарда Книготоргуну директору болгъанды. Ызы бла «Шу-ёхлукъ» альманахны къурап, анга башчылык этгенди. Жазыучулары со-юзуну правленинде жууалпы секретарь болуп ишлегенди.

Отарланы Керимни Фрунзеде «Жолла» деген назму, поэма ки-табы, артда уа «Сагъышла», «Дальние дороги», «Дороги», «Туугъан жерим», «Сайлама», «Горный поток», «Жыл-ла», «Годы и горы», «Дуняя эрттени», «Сынла», «Дороги утра», «Назмула бла поэмала», «Заманны ауазы», «Дуняя тынчлыгыын тилейме къадардан»,

экимоллукъ «Сайламалары» эм башха китаплары чыкыгъандыла.

Керимни урушха, кёчгончюлюкге, мамыр жашаугъа аталган чыгъар-малары, лирика назмулары да энчи жумушакъ ауаз бла айтылгъанларын, аланы не заманда окуусанг да, ала жангы сөзимле туудургъанларын, ол биринчи малкъар лирик болгъанын да белгилегенди Сакинат.

Хушто-Сыртны школунда малкъар тилден бла адабиятдан эрттеден бери да дерс берип тургъан Жанатай-ланы Лиза сабийле поэтни школ про-граммагъа кирген назмуларын, андан тышында да, сёз ючюн, «Жаралы комиссар», «Чалбаш майор», «Ана-

Табийгъат

Бийче-Тепсеген-ташны аллында

Огъары Малкъарда Мухол сыртында Бийче-Тепсеген-ташны хапарын эшитте тургъан эдим. Ары барыргъа акъылым бар эди да, бюгон-тамбла ба-рырма деп, соза турдум.

Алай эте, айла, жылла да оздула. Бу кюнде уа къаршы жууугъум Хасауланы Исхакъ ата юйюне Мухолгъа бара эди, мен да, анга жол нёгер болуп, биргесине тебирейме. Асхут

ызындан. Жолубуз тик, ёр ба-рады - сёдегей-сёдегей. Ол тик жерде башына чыкыгъынчы, топла-толу оюлган хуна ызла, аланы, таш хунала бла беги-тилип, биченликле этгендиле. Бир жеринде уа ёгюз арба жол ыз да кёрдюк. Мухол сыр-тны тюбюнден башлап, ай-ланч-кыланч бара, жол Шау-урдатха ётюп кетеди.

Алай эте, ашыкмай, Мухол

кёкде жулдузаланы суратлары. Ким биледи, дунияны кыайсы заманларында этилген болур-ла ала. Малкъарлы къартла-дан эшиттен эдим, бу тийреге «Кюнню халына къарагъан жер» деп (обсерватория) айт-ханларын.

Исхакъ мухолчу жашды. Бу тийреледе ол билмеген таш-агъач да жокъду. Сора Бийче -Тепсеген-ташдан Мухол сыр-

Кертиси бла да, тёппени тө-герегинде къаланы мурдоруну сакъланган жерлери да барды. Алайдан къарасанг, тардан Уштулугъа дери битен аууз къл аязынгдача кёрюнеди.

Шаханлары Мухолну бийле-ри эдиле. Мухол сыртны аякъ жанында юйлері болгъанды. Аладан сора да, бар эдиле ол тийреде юйле. Шаудан а бираз кенге болгъанды. Мухолда уа жайда бахчаланы сугъармай болмайды. 1905 жылда Шахналдан биреулен Петербургда барып, андан кышун быргыла келтирип, шаудандан ол тийреде юйлеге суу тартдыргъанды.

Шёндю уа Мухолгъа Чай-нашкы черегинден келеди суу. Аны бла сугъарадыла бахчаланы. Ол илипини да къачан ишленнгени белги-сизди. Инженерлик жаны бла къарагъанда, бек билимли ишленнгени кёрюноп турады. Алагъа да къарай, сейир эте, Мухол сыртындан Тюкенлеге тик энишге тошебиз, кёрген затларыбызгъа да сейир эте. Исхакъ сабийликден таный эди бу жерлени. Мена биринчи кере келе эдим бери. Аллах айтса, бу тийрелеге энта бир келирме деп, кетдим.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Шаханлары къала орунлары.

заманнга Мухолгъа жетебиз. Тюкеншикте Чайнашкы сууну боюунда машинабызны кьо-быз. Сора, ашыкмай, Мухол сыртына ёрлеп тебирейбиз.

Исхакъ - алда, мен - аны

сыртны аякъ жанына жетдик. Алайда улпу къалаакъ ташны кёргозтюдю Исхакъ. Беш-алты квадрат метр болур, сыйдам сосар таш. Юсюнде уа төгерек батыучукъла этилип, ала уа -

тны аякъ жаныны төппесине чыгарды. Былайда уа Шаханланы къалалары болгъанды. Ким, къачан ойгъанындан хапарым а жокъду, - дейди.

Эришуу

Энчиликлери болгъанлагъа — къайгъырыулукъ

Журналистлени араларында бар-дырылтык «Предолевае границы - 2026» атлы эришуу Ментальный саулыкуну битедундуну кюнюне (10 октябрь) аталгъанды.

Проектни мураты: ментальный энчиликлери болган адамлагъа тутхучукъ этиюно волонтерлукуну, юйретиюно, жамауатны ономун ёз-гертиую себеби бла айнтыуы.

Онбеш ахшы материалны жазгъан-лагъа (ала къаллай тюрюл болсала да: текст, видео, аудио) 10 000 сом ёлчменде саугъала берилликдиле. Материалла уа 2026 жылны биринчи октябринден жыйырманчысына дери басмаланыргъа неда эфирде чыгъ-аргъа тийишлиликде эмда сагъыныл-ган кюннге аталыргъа керекдила.

Магъаналыды: материалда ол Андрей Первозданныйни фондну «Предолевае границы» атлы би-теуроссей проектни чеклеринде жарашдырылгъанын белгилерге тийишлиди.

Энчи бу тема нек сайланнганды: Андрей Первозданныйни фонду атлы жылны ичинде «Энчи тюбешиуле» деген проекти жашауда бардырады. Ол а дуния коронавирус бла байламлы пандемия болумулагъа тюшген кезию-но ал чакъларында психоневрология-лы интернатланы эшиклери волонтер-

ланы алларында жабылгъанларына жууап халда къуралган эди.

Онлайн халда энди терк-терк бар-дырылгъан тюбешиулені себепликлери бла саулыкълу адамланы бла ПНИ-леде тургъанланы араларында чекле кетерилгенча сезилгенди. Биогонлюк-де фонд ай сайын кыралны онбир регионундан 24 ПНИ-ни келечилери бла жетимшден аслам тюбешиую бардырады. Энди аланы (тюбеши-улені) бетден-бетге тюбеген башла бардырырча онг да чыкыгъанды.

Бир-бир интернатланы таматалары волонтерланы келирлерине ыразы-дыла, психология жаны бла энчилик-лери болганла бла тюбеге алай кёп адам хазыр тоюолдюдю. Асламлы информация амалланы да фонд «жа-былгъан» махмемелени «эшиклери ачар» эмда ментальный жаны бла энчиликлери барла да жамауатны, хар къайсыбызча, толур эркимликли келечилери болгъанларын анылатыр ючюн хайырланыргъа излейди.

Сайларгъа эркинсиз: волонтерла-ны сизни тийреледе болган ПНИ-ле, ДСО-ла бла ишлерини юсюнден ха-парларгъа бла (волонтерланы эндиге дерл къуарлган къауумларына жан-гы адамла къошулурча эталсагъъа; а бютюнда ахшы жумуш болукъуду); - интернатлада тургъанла бла тю-

бешиулеге къатышып (Андрей Перво-зданныйни фондну «энчи тюбеши-уле» проектини чеклеринде Россейни къайсы регионунда жашагъан хар бир адам да анга къатышалырча, нек дегенде фонд онлайн-волонтерланы санын кёбейтир муратлыды), аланы юслеринден хапарларгъа;

- ПНИ-ле, ДСО-ла бла байлам-лыкъда редакциялы, энчи журналист проектлени кёргозтюрге (сизни сы-намыгъыз биргезиге ишлегенлеге сейир болургъа боллукъду, юлгюгюз а газет окуучулары, телевизоргъа къа-рауучулары сагъышландырыргъа, ким биледи, психологиялы энчиликлери болганлагъа башха кёзден кварача этерге да болур);

- ПНИ-леде, ДСО-лада жууукъ-ах-лулары туруп, ала бла дайым тюбеш-генлей, къайгыргъанлай тургъан адамланы юслеринден кеслерини интернатлада тургъан жууукълары бла байламлыкъда болургъа, аладан хапар ала туургъа себеплик да этер); - интернатлада бир ненча заманны туруп, артда аллай махмемеден чыгъ-ып, аз-кёп болса да, кеслери алла-рларгъа бла (волонтерланы эндиге дерл къуарлган къауумларына жан-гы адамла къошулурча эталсагъъа; а бютюнда ахшы жумуш болукъуду);

- материал басмаларгъа (экспертле бла ушакъланы неда тематикалы илму статьяланы тинтиую мурдорларын-

да); ол (материал) интернатлада тургъанланы да бирсилеча инсанла болгъанларын сөзегре себеплик этер-ча болургъа керекди;

- интернатланы, ДСО-ланы тамата-лары алада тургъанланы жашаулары толуп болурча ксуаргъан онгланы (ала кеслерини кълларыннан не келгенин ачыккъалаырча) юслеринден хапар-ларгъа (быллай юлго уа махмемелени башчыларына эмда бирсилеге энди-ге дерл жашауда хайырланылгъан амалланы бютюнда игилендирирге, башхаланы да аллай жумушну бар-дырыргъа илхамларын ачаргъа онг боллукъду);

- ментальный жаны бла энчиликле-ри болганлагъа хурметли, аныгъаулу кёз къарамны тохташырына себеплик этерге боллукъду деп сунган, кеси-гини акъыллыгъызгъа кёре кыаллай материалны хазырларгъа боллукъду деген оюмларыгъыны да бизге бил-дирирге боллукъсуз.

Эришуую координатору: Веро-ника Геннадьевна Ткаченко: e-mail: nikulyatka@yandex.ru конкурсах къатышыр ючюн, Яндекс юлгюно 2026 жылны 20 октябрине дери (23:59), анга хазыр материалны да къошуп, толтурургъа керек бол-лукъду: <https://forms.yandex.ru/u/6aa0074beb614609becf01a/>

Сорукълары хазырларгъа: + 7 916-688-55-06 (Телеграм) телефон номер-ге сёлеширге боллукъдула.

Сурат — заманны кюзгюсю

Газетибизни чыгъарып башлагъанла

Бу сурат 1943 жылда алыннганды. Кациланы Хабу, Залийханланы Хусей, госпитальда жараларын бакъдыргъандан сора, жумуш бла юйюне келип тургъан Залийханланы Магометни да орталарына салып, суратха тюшген эдиле. Капитан чыны болган Магомет къалай уруш этге-нине уа аны кёкюрегинде орденлери бла майдаллары да шагъатдыла.

Артда Залийханланы Магомет «Комму-низмге жол» газетни письмола эм окуу-учула бла байламлыкъ жүрютген бёлю-мюнде тамата болуп тургъанды. Халкъ кёчгончюлюкден къайтхандан сора, Хабу экиси да миллет газетибизни чыгъарып башлагъанладандыла.

Почта

Эллилеринген ыспас алагы

Жангы Малкъар элни по-чтасына элли жылдан артыкъ заманны ичинде Киштикланы Мустафаны кызы Халимат башчылыкъ этеди. Ол кыйыйн кюнде да ишин кыймагъ-анды, почта борчун тийишси-сича толтурурча, адамланы излемлери жалчтылынырча мадар этгенлей эм кыйгыр-гъанлай тургъанды.

Ол айтханнга кёре, бусагъ-атда аланы жумушлары кёп-дю. Пенсияларын алыргъа, коммунал жумушла ючюн тө-лерге, тазирлерин жабаргъа, ача ётдюрюрге, газетлеге, журналлагъа жаздырыр-гъа, посылкала, письмола да жиберирге, ксеркопияла этдирирге аслам адам келе-ди. Андан сора да, интернет

тюкенледен жиберилген то-варланы, посылкаланы, пись-моланы да бередила.

– Товароведге окуп, элге къайтханымлай, тюкенде бир жыл да ишлегинчи, чакъ-ыргъан эдиле бери. Ол ке-зиуден бери ишчи жерими алышмагъанма. Элде бир бирни танымагъан жокъду, ол себепден, хар юйюрно, адамланы да иги билесе. Анга кёре байламлыкъ жо-рюртюрге да тынчды, - дейди Халимат.

Халимат билдиргенича, почталон болмагъаны эки жыл чакълы болады. Иш хакъ аз болгъаныны сылтауундан ишлерге киши сыймейди, хауа болумну сылтаугъа тут-ханла окуына бардыла. Элде

иги кесек пенсиячы барды, пособияла алгъанла да кёп-диоле. Болсада аланы асла-мысы карточкаланы хайырла-надыла. Почтада газетге жаз-дырууну магъаналылыгын да халкъгъа анылатып, ол жумушха да уллу кёллюкюк этмейдила.

- Не букъдуруу барды, бу-сагъатда газетлеге жазы-лууну ким да таукел болуп эталмайды. Сёз ючюн, бу-сагъатда элде он адам ала-ды, ала да устазладыла. Ары дери онсегиз адам жаздырып тургъанды. Болсада, мени акъылыма кёре, миллет се-зимликлери онглагъанла анга жазылыргъа этиптирикдиле, - деп кыошханды Киштикланы Халимат.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

Ангылатуу

Кюркьуусуз жолучулукъ

«Приэльбрусье» миллет паркны кьонакълары Жолда жүрююно кюркьуусузлугъуну ыйыгъына къатышхандыла. Аны чеклеринде Жылы-Сууда «Кюркьуусуз жолучулукъ» ангылатуу жумушла къурал-гъандыла.

Къырал автоинспекторла республиканы эм айтбат тау жерлерине солургъа келген-леге жолучулукъгъа машина-да чыкыгъанда, саулыкълары-на сакъ болургъа, арыгъанын сөзгенде, тохтап солургъа кереклисини эсгертгендиле. Жолгъа чыгъардан алгъа уа, битен кюркьуулу жерлени юслеринден биллип, алагъа хазыр болган тюздю.

Сабийлени саулыкъларын, жашауларын сакълаугъа энчи эс бурулгъанды. Полициячыла акъылбалыкъ болмагъанла

энчи шинтикчиде жүрютюл-генлерин айтхандыла. Са-бийлеге уа кюркьуусуз бауну тагъаргъа борчул болгъанла-рын, жолда аланы тешере, терезени ачаргъа, водителни эсин жолдан бёлюрге жара-магъанын энта бир кере эс-гертгендиле. Право низамны сакълаучула жаш туристлеге жолдан жауу ётгенде, само-катда учханда, жорукъланы

къайтарып, алагъа саугъагъа кийимлеринде жүрютюрча жарыкъ белгиле бергендиле. Ахырында автоинспекторла ангылатуу жумушлагъа къа-тышханланы барысын да жол-да жүрююно жорукъларын сакъларгъа чакъыргъандыла эмда жолучулукъ кюркьуу-суз болурун тегетгендиле.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Дзюдо

Даражалы турнирге жетишимле

КъМР-ни Спорт министр-ствосундан билдиргенлерича, Нальчикде Адылганы кюнюне аталып, дзюродан 2010-2011 жыллада туугъан спортчулары арасында төрели республика-лы турнир болгъанды.

Алай бла кеси ауурлукъ-

ларында биринчи жерлеге: Бёзюланы Жамбулат (46 кг), Баллиланы Расул (50 кг), От-арланы Солтан (55 кг), Теммо-ланы Алан бла Эфендиланы Астемир (60 кг), Эндериланы Ибрагим бла Байсолтанланы Солтан (66 кг) эм Додуланы

Суфийан (81 кг) чыкыгъандыла. Жашла Шауаланы Хана-пийни, Жангоразланы Хаким-ни, Залим Гадановну, Аскер Шаовну эм башха сынамлы тренерлени кълларыннда жарау этедила.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Билдириу

Счётчик кёргозтөгенин заманында жиберигиз

Келир ойда талай коммунал жумушну багъ-алоры кётюрюллюкдю. Аны эсге салып, «ЕПГ» ПАО сётчиклени кёргозтюерини 23-25 сен-тябрьде жиберирге чакъырады. Сёз мында электрокоч бла жалчтыууну

юсюнден барады. Эсигизде эсе, аны бла энди «ЕПГ» компания кюрешеди. Андан билдир-гелерича, сётчикни кёргозтюерин алага жиберирге унутсагъыз, 25 сентябрьден сора токуну багъасы жангы тарифге кёре тергеликди. Аны багъасын да 1 октябрьге дери төлесегиз иги боллукъду.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутатлары бла КъМР-ни Парламен-ти Аппаратыны ишчилери Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутаты, КъМР-ни Парламентинде «Справедливая Россия» фракцияны таматасы **КЕБЕКОВ Владимир Сафарбиевич** аны этечи **КЕБЕКОВА Светлана Сафарбиевна**ны дуниясын алышханы бла байламлы, уллу бушуу этип, кыйгъы сёз бередила.

«Заман» газетни редакциясыны ишчилери газетни корректору **ЗЕЗАЛАНЫ Лидагъа, НАСТАЛАНЫ Боранны** кызына, аны къарындашы **НАСТАЛАНЫ Боранны** жашы **Рамазан** дуниясын алышханы бла байламлы, уллу бушуу этип, кыйгъы сёз бередила.

Баш редактор КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан РЕДКОЛЛЕГИЯ: ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш ред. орунбасары), ЖАНИУРАЗЛАНЫ Нахабат (баш ред. орунбасары), КЕТЕНЧИЛАНЫ Зульфия (жууалпы секретарь), МУСУКАЛАНЫ Сакинат, ТИКАЛАНЫ Фатима, ТРАМЛАНЫ Зухура, УЙБАШЛАНЫ Мурат.	ТЕЛЕФОНЛА: Редакторну приёмный – 42-63-01 . Баш редакторну орунба-сарлары – 42-38-21, 40-04-82 , жууалпы секретарь – 40-28-97 , секретариат – 40-93-62 , корректора, специалисте – 42-63-52 . РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛЮМЛЕРИ: Политика эм право – 42-24-02 , экономика – 42-66-73 , культура – 42-66-76 , социал ишле – 42-75-82 , курортла, туризм эм спорт – 40-39-93 , окуучула бла байламлыкъла жюрютюу эм жазылуу – 42-37-94 , сурат алыучу – 40-59-18 , энчи корреспондент – 42-68-72 , операторла – 42-66-85 .	Редакция авторла бла кыагыт жюрютмейди. Къл жазмалагъа рецензия айтмейди эм ала артха къайтарылмайдыла. Газетде басмаланган материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла келишмезге боллукъдула. Алада айтылган хар зат ючюн Россей Федерацияны Басманы юсюнден законуна тийишлиликле материалланы авторлары кеслери жууапылдыла. Газет Связъны, информация технологияланы эмда асламлы коммуникацаланы ишлери жаны бла федерал надзор службаны (Роскомнадзорну) Къабарты-Малкъарда управленисында 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди. Регистрация номер — ПН № ТУ07-00118. Индекс - П 5893 Газет ийшкыгъа юч кере чыгъалды – геурюрге, орта, шабат кюнде. Багъасы 13 сомду.	Газетни басмагъа “КъМР-Медиа” ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди. Газет “Известельство “Южный регион” ООО-ну типографиясында басмаланганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а Газетлени ислерине тандыруу ючюн КъМР-ни почта связъны федерал Управленисы жууапылды. Телефон: 76-01-21 Тиражы 1627 экз. Заказ № 2066	Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда къл салынады. 20.00 сагъатда къл салыннганды ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГАНЛА: Байсыланы Марзият – дежурный редактор; Баллиланы Феруза (1,2-чи бетле), Бийекумханлы Жаннета (3,4-чо бетле) – корректорла. РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5. Электрон почта: elbor_50@mail.ru
--	--	--	--	--